

שאלות

ותשובות

שאלות ותשובות לחזרה

ע"ס קיצור שו"ע הל' בב"ח

כמה הבהרות חשובות:

השו"ת מיועד לסיוע לחזרה בלבד, ואין לסמוך להלכה.
למען חזרה יעילה וקלילה, בשאלות נכללו אך ורק הדינים ולא הטעמים,
פרט למקומות שבהם הטעם נחוץ לזכירת הענין.
בכדי למצות את כל המקרים האפשריים, השאלות נוסחו בקצרה - על
סיכומי הדינים עם כל פרטיהם - ולא על מקרים ומשלים מסוימים.
במקום שישנם כפילויות בספר - השאלה הובאה במקום האזכור הראשון
[עם התוספות מהמקום האחר].
בשביל להחדיר את המידע מכמה זוויות שונות, יובאו לפעמים שאלות
השוות בדיניהם אך שונות בפרטיהם, או שתובא שאלה אחת בכמה
ווריאציות שונות.

להערות והארות: yairmedlov@gmail.com

יאיר מדלוב

ניסן, תשפ"ה

תוכן העניינים

7	חלק א'
9	סימן א'
13	סימן ב'
16	סימן ג'
19	סימן ד'
23	סימן ה'
26	סימן ו'
30	סימן ז'
32	סימן ח'
36	סימן ט'
39	סימן י'
41	סימן י"א
43	סימן י"ב
47	חלק ב'
49	פרק א'
50	פרק ב'
51	פרק ג'

52	פרק ד'
53	פרק ה'
55	פרק ו'
56	פרק ז'
58	פרק ח'
59	פרק ט'
61	פרק י'
62	פרק י"א
64	פרק י"ב
66	פרק י"ג
68	פרק י"ד
70	פרק ט"ו
72	פרק ט"ז
73	קונטרס הביאורים

חלק א'

סימן א'

השאלות

1: איזה בשר באיזה חלב [של מי] נאסר מדאורייתא, ואיזה בשר באיזה חלב נאסר מדרבנן?

והאם נאסר רק ע"י בישול או אף בעירוב או בכבישה?

2: בשר בחלב - פרט באופן דאורייתא או באופן דרבנן - האם מותר בהנאה, או לתת לכלב של הפקר.

3: בשר בחלב - באופן האסור מדאורייתא או באופן האסור מדרבנן - האם מותר לבשלו סתם? פרט.

4: בליעות טעם של בשר בחלב - האם אסור מדאורייתא או מדרבנן?

5: כלי בשרי שנתבשל בו חלב או להיפך, פרט כמה זמן עבר מהבישול האחרון, האם נאסר התבשיל בדיעבד?

6: כלי שעברו עליו 24 שעות מהבישול האחרון, האם מותר לבשל בו מהמין האחר - בשר או חלב - לכתחילה?

7: סיר בשרי שעברו עליו 24 שעות מאז הבישול האחרון ובישלו בו חלב [או להיפך], האם מותר להשתמש בו מכאן והלאה לכתחילה, פרט לשימוש בשרי או חלבי או פרווה.

ואם בישל בו בדיעבד, האם נאסר התבשיל?

8: עירוב בשר בחלב - באיזה שיעור של כל אחד מהם ביחס לשני נאסרת התערובת?

9: כלי בן יומו שהבליע בב"ח בתבשיל, כיצד משערים כמות הבליעות כדי לידע אם נאסר התבשיל [שהרי אי אפשר לדעת כמה בלוע בכלי]?

ולפי"ז בסיר - האם בדרך כלל אוסר התבשיל או לא?

10: סיר שבלע מתבשיל המעורב בו בב"ח באופן שהתבשיל אסור, האם נאסר.

11: כפית וכדו' בת יומה שנכנסה לסיר בתערובת של בב"ח, כיצד משערים כמות הבליעות שבה - פרט כמה מתוכה נכנס לתוך התבשיל, וכמה זמן היתה שם הכפית.

12: כלי שהבליע בב"ח בתבשיל באופן המותר [שיש שישים בתבשיל כנגד הבליעות], האם נאסר הכלי בשימוש.

13: סכין בת יומה שהתך בה מאכל בעירוב בב"ח [בכל אופן שהוא שהמאכל נאסר], איזה חלק מהסכין נמדד לביטול בשישים?

14: אם ישנו ספק כמה מהסכין נכנסה למאכל - איזה חלק מהסכין מודדים לביטול בשישים?

15: האם נאמן השואל לומר שנכנס רק מעט מהסכין למאכל?

16: כמה הוא שיעור 'כדי קליפה'?

17: כמה הוא שיעור 'כדי נטילה'?

18: כשיש עירוב או בליעות בב"ח המתבטל בשישים, בדבר גוש [כגון בשר הנחתך בסכין חלבית בת יומה], האם כל הגוש מותר? פרט.

19: כשיש בליעות בב"ח בדבר גוש, ע"י כלי שאינו בן יומו [כגון סכין], האם כל הגוש מותר? פרט.

20: כל כלי שיש עליו ספק אם בן יומו הוא או לא, כיצד יש לדונו?

התשובות

1: בשר בהמה טהורה, בחלב בהמה טהורה, שנתבשלו, נאסרו מדאורייתא. ואילו בשר עוף, או בהמה טמאה בכל חלב שהוא, ואף אם נכבשו או נתערבו, נאסרו רק מדרבנן.

2: דאורייתא - אסור, ודרבנן - מותר.

3: דאורייתא - אסור, ודרבנן - מותר רק אם ניכר לכל שאי"ז בשר בהמה טהורה האסור מדאורייתא, וניכר שאינו מבשל בשביל לאכול.

4: מדאורייתא.

5: נאסר רק אם לא עברו 24 שעות מאז הבישול האחרון.

6: אסור.

7: לכתחילה אין לבשל בו לא בשר ולא חלב [כדין כל בליעות בכלי שאינו בן יומן], והמנהג להחמיר אף בפרווה.

ומ"מ בדיעבד ודאי לא נאסר התבשיל [אם עברו 24 שעות מהבישול האחרון], כדין כל כלי שאינו בן יומן.

8: אם אין באחד פי שישים מהשני.

9: משערים כל נפח הכלי כאילו כולו מורכב מבשר או מחלב.

ובסיר כמעט אינו מצוי שיהיה בתבשיל פי שישים מנפח הדפנות, ולכן אוסר תמיד התבשיל.

10: נאסר כמובן.

11: משערים כל מה שנכנס לתוך הסיר אף אם לא נכנס לתוך התבשיל ממש, ויש שהקילו באופן שלא שהתה הכפית בסיר אלא יצאה מיד לשער רק מה שנכנס לתוך התבשיל ממש.

12: נאסר בכל מקרה [באופנים שגם הוא בולע, כמובן].

13: רק החלק שנכנס לתוך הבשר.

14: את כל הסכין, ללא הקת שלה.

15: י"א שאינו נאמן [דמילתא דלא רמיא עליה דאיניש לאו אדעתיה לזוכרה].

16: כלשהו, ובלבד שיחתוך חתיכה שיוצאת יחד ולא פירורים.

17: אגודל, והיינו בערך 2 ס"מ.

18: י"א שצריך ליטול כדי קליפה, וי"א שצריך ליטול כדי נמילה. [כיון שחוששים שהטעם חודר במקצת].

19: צריך ליטול כדי קליפה. [שמוא נשארה מעט שמונונית על הכלי].

20: סתם כלי אינו בן יומו.

השאלות

21: עירוב בב"ח באופן שיש ביטול בשישים - האם מותר לאכול אף את הדבר המתבטל? פרט אם ניכר לעצמו או שלא ניכר. [והאם צריך להוציא מהתערובת כשיעור הדבר המתבטל].

22: בב"ח המתבטל בשישים - האם בעינין שיהיה שישים רק בבשר או בחלב, או שמצרפים לזה גם תבלינים ורוטב.

23: חתיכה מתערובת בב"ח האסורה [שלא נתבטלה בשישים], שנפלה לקדרה אחרת, האם אוסרת, וכיצד מודדים את האיסור שבחתיכה המתערבת כדי לבטלו בשישים בקדרה החדשה?

24: כיצד הדין בהנ"ל באופן שיצא מהחתיכה רק הטעם של הבשר ולא הטעם של החלב המעורב בה?

25: חתיכת בשר שבלוע בה חלב, ונתערבה בחתיכות בשר אחרות [ויש בקדרה שישים כנגדה ובטלה], ואינו יודע לזהות את החתיכה הנופלת בין כל החתיכות, האם בטלה ומוותרת? פרט לכמה חתיכות נפלה, ופרט מה דין שאר החתיכות והרוטב.

26: חלב שנפל על חתיכת בשר הנמצאת בסיר שיש בו הרבה חתיכות בשר, האם כל החתיכות האחרות מצטרפות לבטל בשישים, ובאופן שאין שישים האם נאסרת רק החתיכה או כל החתיכות? פרט האם החתיכה שנפל עליה חלב נמצאת בתוך הרוטב או מחוץ לרוטב, ואם כיסה הסיר מיד או שלא, ואם הכניס החתיכה לתוך הרוטב לאחר שנפל עליה חלב, או שהוציאה מהרוטב לאחר שנפל עליה חלב.

27: כיצד הדין בהג"ל אם חצי מהחתיכה נמצא מחוץ לרוטב וחציה בתוך הרוטב? פרט לגבי צירוף כל הסיר לשישים, ולאסור כל הסיר אם אין שישים, ופרט בבשר בהמה או עוף.

28: חתיכת בשר שנתערב בה חלב, ונוגעת בהרבה חתיכות בשר אחרות [באופן שלא מצטרפות לתערובתה - שאין רוטב, ונמצא שיוצא ממנה רק טעם בשר ולא טעם חלב], האם הם גם נאסרות? פרט אם הבשר כחוש או שמן.

התשובות

21: אם לא ניכר - מותר לאכול הכל, ואם ניכר - הדבר הניכר אסור.

22: מצרפים הכל.

23: צריך שיהיה שישים כנגד כל החתיכה שנופלת עתה לקדרה החדשה.

24: י"א שאין החתיכה אוסרת כלל [כמו בגד כלאים שיצא ממנו רק הצמר], וי"א שאוסרת כנ"ל ממש

25: אם אין ראויה לכבד בה לבדה אורח חשוב - בטלה ברוב [חד בתרי] ומותרת, ואם ראויה לכבד בה לבדה אורח חשוב - אינה בטלה ואוסרת את כל החתיכות [והרוטב וכדו' תמיד מותר כמובן שהרי יש בו שישים כנגדה].

26: תמיד יש לצרף כל החתיכות, וכולן נאסרות, אא"כ החתיכה היתה מחוץ לרוטב עד שעבר זמן שהחלב נספג בה [ולא הכניסה לרוטב עד שעבר זמן זה], וגם לא היה הסיר מכוסה עד שעבר זמן זה - שבצירוף כל תנאים אלו אין לצרף כל החתיכות, ורק החתיכה הזו נאסרת.

כיצד הדין בהג"ל אם חצי מהחתיכה נמצא מחוץ לרוטב וחציה בתוך הרוטב? פרט לגבי צירוף כל הסיר לשישים, ולאסור כל הסיר אם אין שישים, ופרט בבשר בהמה או עוף.

27: י"א שלא מצרפים כל הסיר ורק החתיכה הזו נאסרת, [וי"א שלא מצרפים כל הסיר אבל צריך שיהיה שישים כנגד כל חתיכת הבשר, ורוב הפוסקים חולקים ע"ז], וי"א שמצרפים כל הסיר וכולו נאסר.

ולמעשה בבב"ח דרבנן יש להקל לצרף כל הסיר, ובבב"ח דאורייתא יש להחמיר כב' השיטות, ורק במקום הפסד יש לצרף כל הסיר.

28: י"א שנאסרות, והיינו בבשר כחוש - כדי נטילה, ובבשר שמן - כל החתיכות [אא"כ יש בהם שישים לבטל], וי"א שלעולם אינה אוסרת אותם כלל. [ותליא בנידון האם נ"נ ואוסרת החתיכות האחרות אף כשיצא ממנה רק טעם בשר בלבד, שהרי אין רוטב וממילא טעם החלב לא יוצא ממנה].

סימן ג'

השאלות

- 29: כמה שיעור החום [במעלות חום] המגדיר כ'רותח' לדיני בב"ח?
- 30: שתי חתיכות - בשרית וחלבית - המונחות זו על זו, התחתונה רותחת והעליונה צוננת, ושתייהן שמנות או שרק אחת מהן שמנה, האם נאסרות, וכמה מהן נאסר? ומה"ד אם יש בחתיכה אחת שישים כנגד השניה?
- 31: שתי חתיכות שמנות [או לכה"פ אחת שמנה] - בשרית וחלבית - הנוגעות זו בזו [ולא מונחות זו על זו], כשאחת מהן צוננת והשניה רותחת, האם נאסרות, וכמה מהן? [פרט גם הדין במקום הפסד].
- 32: שתי חתיכות שמנות - בשרית וחלבית - הנוגעות זו בזו [ולא מונחות זו על זו], ושתייהן רותחות, האם נאסרות, וכמה מהן?
- 33: בכל האופנים שבהם נאסרות חתיכות ב"ח מחמת שבלעו זו מזו, מה הדין אם שתייהן כחושות? מעיקר הדין, וכיום.
- 34: מה הדין בחתיכות הכחושות הנ"ל באופן שיש שישים בחתיכה אחת כנגד האחרת?
- 35: מאכל קר המונח על כלי רותח שבלוע בו מתבשיל, בעירוב בב"ח, האם הכלי נאסר, והאם המאכל נאסר? פרט אם הכלי בן יומו או לא, ופרט אם יש במאכל שישים כנגד הכלי או לא, ופרט אם המאכל יבש או רטוב.
- 36: שתי חתיכות המונחות זו ע"ג זו בעירוב בב"ח, כשהתחתונה צוננת והעליונה רותחת, האם החתיכות נאסרות, וכמה מהן?

37: חתיכת בשר רותחת שנפלה לתוך חלב צונן נוזלי, האם הבשר נאסר, והאם החלב נאסר? פרט כמה מהם בדיוק נאסר, ואם יש שישים בחלב כנגד הבשר או חלקו [כנגד כמה?].

38: מאכל גוש רותח, שנכנס לסיר קר, בעירוב בב"ח, האם המאכל נאסר, והאם הכלי נאסר? פרט כמה בדיוק, ואם יש שישים כנגד או שאין.

39: מאכל נוזלי רותח, שנכנס לכלי קר, בעירוב בב"ח, האם המאכל נאסר, והאם הכלי נאסר? פרט כמה בדיוק, ואם יש שישים כנגד או שאין [ובסתמא האם יש שישים].

התשובות

29: בערך 45 - 40 מעלות. [ולחומרא - 71 מעלות, ונפק"מ להגעלה].

30: כולן אסורות, ואם יש שישים - החתיכה שיש בה שישים מותרת.

31: הרתחת נאסרת כדי קליפה ותו לא, והצוננת נאסרת כולה, ובמקום הפסד מרובה יש להקל שגם הצוננת תאסר רק כדי קליפה.

32: י"א כדי קליפה, ולמעשה להלכה יש להחמיר לאסור כולן.

33: מעיקר הדין - נאסרות רק כדי נטילה ותו לא, וכיום קשה לדעת מהי חתיכה כחושה ולכן יש להחמיר ולאסור הכל.

34: גם בזה יש לאסור כדי נטילה, [שהרי רק כדי נטילה נמדד לביטול בשישים, ואי"ז הגיוני כמעט שיהיה בו שישים], ואף כיום שמחמירים לדון הכל כשמן - יש לאסור כדי נטילה [דשמא כחוש הוא ומודדים רק כדי נטילה].

35: אם הכלי אינו בן יומו - פשוט שהמאכל מותר והכלי אסור בשימוש. ואם הכלי בן יומו - שניהם נאסרים לגמרי, אא"כ יש שישים במאכל כנגד הכלי שאז נאסר המאכל רק כדי נטילה ותו לא. ואם המאכל יבש לגמרי - המאכל נאסר רק כדי קליפה.

36: נאסר כדי קליפה מכל חתיכה.

37: הבשר - אסור כדי קליפה [כמו כל תתאה גבר], אבל תמיד עדיף לאסור כולו שמא בלע, ובמקום הפסד גדול יש לעשות שאלת חכם.

והחלב - אם יש שישים כנגד קליפת הבשר, מותר לגמרי, ואם אין שישים כנגד קליפת הבשר, אסור, ובמקום הפסד מרובה [תלוי באדם, במקום, ובזמן, והכל עפ"י דעת חכם] יש להקל ולהתיר החלב.

38: שניהם נאסרים כדי קליפה, ולכן את המאכל צריך לקלף, והכלי צריך הגעלה.

39: הכלי - ודאי נאסר כדי קליפה, וצריך הגעלה, והמאכל - אם אין שישים נאסר [כדי קליפה, וממילא כולו אסור], ואם יש שישים כנגד קליפת הכלי [ובדרך כלל יש שישים] מותר.

השאלות

40: סיר רותח שבתוכו תבשיל, שניתז עליו מבחוץ מאכל צונן, בעירוב בב"ח, האם הסיר נאסר בשימוש? פרט אם ניתז כנגד התבשיל או שלא כנגד התבשיל, ואם יש שישים בתבשיל כנגד הטיפה שניתזה או שלא.

41: תבשיל רותח הנמצא בסיר רותח, וניתז על הסיר מאכל צונן מבחוץ - בעירוב בב"ח - כנגד התבשיל, האם התבשיל שבתוך הסיר נאסר? פרט אם יש בו שישים כנגד הניתז או שלא, ואם נשאר בתוך הסיר או שהוציאו משם.

וגם: האם לכתחילה צריך להשאיר את המאכל בתוך הסיר או שצריך להוציאו? פרט כיצד בדיוק יכול להוציאו, והאם בבת אחת או מעט מעט.

42: תבשיל רותח הנמצא בסיר רותח, וניתז על הסיר מאכל קר מבחוץ - בעירוב בב"ח - שלא כנגד התבשיל, האם התבשיל שבתוך הסיר נאסר? פרט אם יש בו שישים כנגד הניתז או שלא [וכמה בדיוק שיעורו ביחס לניתז], ואם נשאר בתוך הסיר או שהוציאו משם, ואם עלו רתיחות מהתבשיל למקום שניתז עליו או שלא.

וגם: האם לכתחילה צריך להשאיר את המאכל בתוך הסיר או שצריך להוציאו? פרט כיצד בדיוק יכול להוציאו, והאם בבת אחת או מעט מעט. [פרט גם במה מכ"ז יש להקל בשעת הדחק].

43: תבשיל רותח הנמצא בסיר רותח, וניתז על הסיר מאכל קר מבחוץ במקום המעלה רתיחות, האם דינו כניתז כנגד התבשיל או כניתז שלא כנגד התבשיל? פרט אם הסיר מכוסה או שלא.

44: סיר בשר רותח [שאינו על האש], שניתז חלב צונן מתחתיו, האם הסיר נאסר, והאם הבשר נאסר? אם יש שישים ואם לא.

45: כלי בשר רותח, המונח על האש, וניתז חלב צונן מתחתיו, האם הכלי נאסר, והאם התבשיל נאסר? פרט אם יש שישים או שאין.

46: סיר בשר רותח המונח על האש, ונשפך חלב צונן, על האש ממש, האם הסיר נאסר, והאם התבשיל נאסר? פרט כמה חלב נשפך, ואם יש שישים או שאין.

47: שני סירים רותחים, בשרי וחלבי, שנגעו זה בזה מבחוץ, האם נאסרו, והאם אוסרים התבשיל שבתוכם?

48: חלב צונן שנשפך על תנור רותח, והונח עליו סיר בשרי צונן, האם נאסר? פרט אם החלב עדיין קיים או שהתייבש כבר.

49: סיר בשרי צונן, שעירה עליו מהצדדים חלב רותח, האם הסיר נאסר, והאם התבשיל נאסר?

50: כלי בשרי צונן, שעירה מתחתיו חלב רותח, האם הכלי נאסר, והאם התבשיל נאסר? פרט אם נפסק הקילוח או שלא.

51: חלב רותח שנשפך על מקום צונן [דהיינו כלי שני], והונח עליו סיר בשרי צונן, האם הסיר נאסר, והאם התבשיל נאסר?

52: חלב רותח שנשפך על מקום צונן [דהיינו כלי שני], והונח עליו כלי בשרי רותח, האם הכלי נאסר, והאם התבשיל נאסר?

התשובות

40: תמיד נאסר הכלי בשימוש.

41: אם אין שישים כנגד הניתז - אסור תמיד.

ואם יש שישים כנגד הניתז - המאכל מותר, ולכתחילה אם יכול להוציא כל התבשיל מהסיר בבת אחת, מהצד שלא ניתן שם, צריך לעשות זאת. אבל אם רק יש לחוש שלא

יוכל להוציאו בבת אחת - ימתין עד שיצטנן ואז יוציאו, שהרי אם יוציאו מעט מעט יתכן שהתבשיל יאסר [שאולי נבלע מהניתו בתבשיל רק לאחר שנשאר שם פחות משישים].

42: אם לא עלו רתיחות למקום הניתו - מספיק שיהיה שישים בתבשיל כנגד הניתו בשביל להתיר. [ויש שהחמירו אף בזה שמא עלו רתיחות כדלהלן].

ואם עלו רתיחות לאחר שניתו למקום הניתו - צריך שיהיה פי 360 [וי"א פי 420] מהניתו בשביל להתיר, ובמקום הדחק או בהפסד גדול יש להקל אף בזה בשישים.

ולכן לכתחילה אין להוציא התבשיל עד שיצטנן, שמא יעלו רתיחות, ורק בשעת הדחק [או בע"ש] יכול לערות כל התבשיל בבת אחת ויזהר שלא יעלו רתיחות.

43: דינו כניתו כנגד התבשיל, ואם הסיר מכוסה - בכל מקום שניתו נחשב כנגד התבשיל.

44: הסיר נאסר וצריך הגעלה, והתבשיל מותר בכל אופן.

45: שניהם נאסרים, אא"כ יש שישים בתבשיל כנגד החלב שאז התבשיל מותר.

46: מעט חלב - מותר הכל [שנשרף], והרבה חלב - שניהם אסורים, אא"כ יש שישים בתבשיל כנגד החלב שמותר.

47: לעולם הכל מותר אא"כ יש רטיבות ביניהם.

48: אם החלב בעין - נאסר, ואם החלב כבר התייבש - מותר הכל.

49: הסיר נאסר [כדי קליפה] וצריך הגעלה, והתבשיל מותר.

50: הכלי נאסר [כדי קליפה] וצריך הגעלה, והתבשיל מותר, וי"א שאם לא נפסק קילוח החלב - יש לאסור התבשיל אם אין בו שישים.

51: התבשיל ודאי מותר, והסיר - י"א שמותר [וצריך רק להדיח החלב מהסיר], וי"א שאם אין הפסד מרובה יש להחמיר לאסור הסיר [כדי קליפה] ולהצריכו הגעלה.

52: הכלי - ודאי נאסר [כדי קליפה] וצריך הגעלה, והתבשיל - מחלוקת אם נאסר כשאין בו שישים [ויש להחמיר אם אין הפסד מרובה].

סימן ה'

השאלות

53: מאכל בשרי ומאכל חלבי צוננים ששהו יחד בתוך סתם נוזלים, האם נאסרים באכילה? פרט כמה זמן שהו שם.

ופרט גם הדין אם הוחלפו להם הנוזלים באמצע הזמן הנ"ל, או שהוצאו מהנוזלים ולאחר מכן חזרו לשם.

54: חתיכת בשר וחתיכת חלב צוננות שנגעו זו בזו, או שהונחו זו על זו, [ללא רוטב, אבל אינן יבשות לגמרי], האם נאסרות? פרט כמה זמן שהו יחד.

55: מאכל צונן ששהה בתוך סתם נוזלים בכלי צונן - בעירוב בב"ח [של המאכל מול הכלי], האם המאכל נאסר? פרט כמה זמן שהה שם, וכמה זמן עבר מאז הבישול האחרון באותו כלי.

56: כלי צונן ששהה בו מאכל צונן בתוך סתם נוזלים, האם נעשה בשרי או חלבי כמו המאכל? פרט כמה זמן שהה שם המאכל, ופרט כל סוגי הכלים השונים [מתכת, עץ, פורצלן, חרס - חדש וישן, זכוכית].

57: כשיש ספק על כבישה [כגון שלא ידוע אם שהה שם המאכל 24 שעות, וכדו'], האם יש לאסור המאכלים והכלים? פרט מה רוצה לעשות בהם, וכיצד רוצה לאכול אותם, ולאחר כמה זמן.

58: מאכל בשרי צונן ומאכל חלבי צונן, ששהו יחד בתוך נוזלים חריפים, האם נאסרים, וכמה מהם נאסר? פרט כמה זמן בדיוק שהו שם. [ופרט גם אם נוגע לאיסור בב"ח דאו' או לאיסור דרבנן].

59: מאכל בשרי צונן ומאכל חלבי צונן, ששהו יחד בתוך ציר מלוח או מים מלוחים מאוד, האם נאסרים, וכמה מהם נאסר? פרט כמה זמן בדיוק שהו שם, ואם המאכלים כחושים או שמנים. [ופרט גם אם נוגע לאיסור בב"ח דאו' או לאיסור דרבנן, ומה"ד במקום הפסד].

60: מאכל צונן ששהה בתוך נוזל חריף בכלי - בעירוב בב"ח [בין המאכל לבין הכלי], האם המאכל נאסר, והאם הכלי נאסר? פרט כמה זמן שהה שם בדיוק, ואם הכלי בן יומו או לא. [והאם זה נוגע לאיסור דאו' או לאיסור דרבנן].

61: חומץ - האם נחשב כדבר חריף או לא, לגבי כל חילוקי הדינים בין חריף לשאינו.

התשובות

53: אם שהו יחד 24 שעות ברצף - נאסרים, ואם הוחלפו הנוזלים - מותרים לגמרי, ויש שהקלו אף אם יצאו וחזרו לאותם נוזלים.

54: מותרות בהדחה בלבד, ואם שהו יחד 24 שעות - המחמיר לאסור כדי נטילה תע"ב.

55: אם מיד לאחר שנתבשל הבשר או החלב בכלי שהה שם המאכל 24 שעות, המאכל נאסר. אבל אם בסוף ה-24 שעות של הכבישה כבר עברו 24 שעות מהבישול האחרון - המאכל מותר.

56: כל הכלים נעשים כמו המאכל אם שהה שם 24 שעות, חוץ מכלי חרס חדש [שלא השתמשו בו עדיין שלוש פעמים] שיש לחוש שבולע מיד, וכלי זכוכית אינו בולע לעולם ומותר בהדחה בלבד.

57: אם לא מבשלים עתה אלא אוכלם כמות שהם, או אף אם מבשל בכלים לאחר 24 שעות מהכבישה - מותרים [כדין ספיקא דרבנן], ואם רוצה עתה לבשול, או כלי שרוצה לבשל בו בתוך 24 שעות מהכבישה - אסורים [דהוי ספיקא דאורייתא].

58: אם שהו פחות מ-6 דקות - אסורים רק כדי קליפה, ואם שהו יותר מ-18 דקות [שהיה ראוי להירתח על האש] - אסורים לגמרי, ובין 6 דקות ל-18 דקות - מחלוקת אם אסורים

כדי קליפה או לגמרי, ויש שהכריעו להקל באיסור דרבנן ולהחמיר בדאורי, ולמעשה יש לחוש בכל אופן.

59: נאסרים מיד, אא"כ המאכלים כחוששים שאז יש להקל - באיסור דאורי במקום הפסד מרובה, ובאיסור דרבנן אף במקום הפסד סתם [והדבר מסור למורה הוראה] - לאסור רק כדי קליפה.

60: [אם שהה שם 24 שעות - ודאי שהכל נאסר]. ואם שהה פחות משיעור רתיחה [6 או 18 דקות] - הכל מותר, ואם שהה שיעור רתיחה - הכלי ודאי נאסר, והמאכל מחלוקת אם נאסר, ויש להקל - בדאורי במקום הפסד מרובה ובדרבנן אף במקום הפסד סתם. [וכ"ז אף אם הכלי אינו בן יומיו].

61: נחלקו בזה הפוסקים, ונהגו להחמיר.

סימן ו'

השאלות

62: מאכל פרווה, שנתבשל בכלי בן יומו, האם נעשה - בשרי או חלבי - ככלי שנתבשל בו? פרט אם רוצה לאוכלו לבד, או שרוצה לאוכלו עם בשר או עם חלב - באותה ארוחה או ביחד ממש, במקום הצורך או סתם, ואם נתערב בחלב או בבשר האם מותר בדיעבד.

63: מאכל פרווה, שנתבשל בכלי שאינו בן יומו, האם נעשה - בשרי או חלבי - ככלי שנתבשל בו? פרט אם רוצה לאוכלו לבד, או שרוצה לאוכלו עם בשר או עם חלב - באותה ארוחה או ביחד ממש, במקום הצורך או סתם, ואם נתערב בחלב או בבשר האם מותר בדיעבד.

64: מאכל פרווה, שנתבשל בכלי - בשרי או חלבי - בן יומו, האם מותר להניחו רותח בתוך כלי של המין השני, והאם מותר לערות ישר מכלי אחד לשני? ואם עשה זאת - האם נאסר בדיעבד?

65: מאכל פרווה רותח שרוצה אחר כך לאוכלו עם בשר או עם חלב ממש, האם אפשר להניחו בכלי צונן מהמין השני? ואם הניחו שם - האם נאסר בדיעבד?

66: מאכל פרווה שהתבשל עם מאכל בשרי או חלבי, האם נעשה בשרי או חלבי כמותו? פרט אם רוצה לאוכלו עם דבר בשרי או חלבי יחד ממש או רק באותה ארוחה. ואם מבשלו עם מאכל פרווה אחר - מה דין המאכל השני?

67: מאכל פרווה שמתבשל בסיר - בשרי או חלבי - שאינו בן יומו, ונכנסה לתוכו כף שאינה בת יומה מהמין האחר, מה דין המאכל והכלים? פרט כיצד רוצה לאוכלם ומה רוצה לבשל בהם, לכתחילה ובדיעבד אם כבר נתערבו [במקום הדחק], ובאר גם כיצד הדין אם יש שישים במאכל כנגד הכף.

68: מאכל פרווה שמתבשל בסיר - בשרי או חלבי - בן יומו, ונכנסה לתוכו כף שאינה בת יומה מהמין האחר, מה דין המאכל והכלים? פרט כיצד רוצה לאוכלם ומה רוצה לבשל בהם, לכתחילה ובדיעבד אם כבר נתערבו [ובמקום הדחק], ובאר גם כיצד הדין אם יש שישים במאכל כנגד הכף.

69: מאכל פרווה שמתבשל בסיר - בשרי או חלבי - שאינו בן יומו, ונכנסה לתוכו כף בת יומה מהמין האחר, מה דין המאכל והכלים? פרט כיצד רוצה לאוכלם ומה רוצה לבשל בהם, לכתחילה ובדיעבד אם כבר נתערבו [ובמקום הדחק], ובאר גם כיצד הדין אם יש שישים במאכל כנגד הכף.

70: מאכל פרווה שמתבשל בסיר - בשרי או חלבי - בן יומו, ונכנסה לתוכו כף בת יומה מהמין האחר, מה דין המאכל והכלים? פרט כיצד רוצה לאוכלם ומה רוצה לבשל בהם, לכתחילה ובדיעבד אם כבר נתערבו [ובמקום הדחק], ובאר גם כיצד הדין אם יש שישים במאכל כנגד הכף.

71: מאכל פרווה חריף, שנתבשל בכלי - בן יומו או שאינו בן יומו, האם נעשה - בשרי או חלבי - ככלי שנתבשל בו? פרט אם רוצה לאוכלו לבד, או שרוצה לאוכלו עם בשר או עם חלב - באותה ארוחה או ביחד ממש.

72: מאכל חריף, שהתבשל בכלי שאינו בן יומו - בעירוב בב"ח, האם נאסר?

73: אלו מאכלים נחשבים כחריפים? פרט סוגי הטעמים והמאכלים. ומה הדין אם מעורבים יחד עם מאכלים שאינם חריפים?

74: מאכל מלוח - באיזו כמות של מלח נעשה כרותח לענין בליעות? פרט לכתחילה ובדיעבד, ופרט אם זב ציר מחמת המלח או שלא.

והאם 'מלוח' הוא במאכל יבש או במאכל רטוב? פרט כמה יבש.

התשובות

62: אסור לאוכלו יחד עם בשר או חלב ממש, אבל באותה ארוחה - אם לא נאכלים יחד ממש - מותר. ובדיעבד אף אם נתערב בחלב או בבשר מותר לכתחילה לאוכלו.

63: לכתחילה יש להיזהר מלאוכלו יחד עם בשר או חלב ממש, אבל במקום הצורך - וכגון שאין לו מאכל אחר כעת מאותו סוג - מותר לכתחילה.

64: מותר להניחו שם לכתחילה, אבל יש להיזהר לא לערות ישר מהכלי האחד לאחר, ואם עירה - במקום הפסד יש להקל בזה.

65: לכתחילה אין לעשות כן, ואם כבר נעשה - מותר לכתחילה לאוכלו כך.

66: המאכל הזה - וכל המאכלים הבאים שיתבשלו עמו - הכל בשרי או חלבי לגמרי, ככל דיני בשר וחלב.

67: הכל מותר, בין עם חלב ובין עם בשר.

68: הסיר - ודאי מותר בכל אופן, והמאכל והכף -

אם אין שישים כנגד הכף: לכתחילה החמירו לאכול המאכל רק בכלי - בשרי או חלבי - כמו הסיר, ולאסור הכף ולהצריכה הגעלה, אבל בדיעבד או במקום הדחק הכל מותר.

ואם יש שישים כנגד הכף: המאכל ודאי מותר לכתחילה, ובכף נחלקו אם יש להחמיר לכתחילה להצריכה הגעלה או לא.

69: הכף - ודאי מותרת בכל אופן, והסיר והמאכל -

אם אין שישים כנגד הכף: לכתחילה החמירו לאכול המאכל רק בכלי - בשרי או חלבי - כמו הכף, ולאסור את הסיר ולהצריכו הגעלה, אבל בדיעבד או במקום הדחק הכל מותר.

ואם יש שישים כנגד הכף: הכל מותר לכתחילה בין עם בשר ובין עם חלב.

70: אם אין שישים כנגד הכף: הכל אסור כבשר בחלב גמור, בין הכלים ובין המאכל.

ואם יש שישים כנגד הכף: דין המאכל ככל מאכל המתבשל בסיר בשרי או חלבי בן יומו [שאסור לאוכלו ביחד ממש עם המין השני], והכף - מחלוקת אם יש להחמיר בה לכתחילה ולהצריכה הגעלה.

71: בכל מקרה דינו ככל מאכל פרווה שנתבשל בכלי בן יומו, שאסור לאוכלו ביחד ממש עם המין השני ותו לא.

72: נאסר.

73: כל מאכל חריף מאוד [כגון בצל או חריין], או חמוץ מאוד [כגון מלפפון חמוץ, וי"א אף לימונים, ואף תפוחים חמוצים, ולהלכה במקום הפסד יש להקל בזה], או מלוח מאוד [כגון מלח או דג הערינג], ובכלל זה כל סוגי התבלינים.

ואם מעורבים במאכלים אחרים - הולכים אחר הרוב. [אא"כ ניתנו לעיקר המאכל ולא רק לטעם].

74: כמות המלח: י"א רק כמליחת בשר לשימורים [ששוקע כולו במלח], וי"א אף אם נמלח כהכשרו לבישול, וי"א אף אם נמלח כהכשרו לצלייה [מועט יותר מהרגילות במליחת סתם אוכל לאכילה]. ולהלכה יש להחמיר, ובמקום הפסד מרובה יש להקל כשיטה האמצעית.

ואם זב ציר מחמת המלח - אף במלח מועט ביותר מוגדר כ'מלוח'.

ויבש: אם המאכל יבש לגמרי ללא שום לחלוחית, אינו נעשה 'מלוח' לעולם.

סימן ז'

השאלות

75: מאכל מלוח - כיצד אפשר להוציא ממנו המליחות כדי שלא יחשב כרותח לענין בליעות? פרט בניפוח המלח, או בהדחה - במים ובשאר משקין, או בשרייה, ופרט כמה מלוח הוא.

76: בשר מלוח שנגע בגבינה מלוחה [גושים וצוננים], האם נאסרים, וכמה מהם נאסר? פרט אם שמנים או כחושים, או שאחד מהם כחוש והשני שמן, וכיצד יש לנהוג בזה כיום [פרט גם שיעור המליחות], ומה"ד במקום הפסד, פרט.

ואם יש באחד המאכלים שישים כנגד השני - מה הדין בהנ"ל?

77: בשר וגבינה [גושים צוננים], שאחד מהם מלוח והשני אינו מלוח, האם נאסרו כנגיעתם? פרט כמה מהם, ופרט אם העליון הוא המלוח או שהתחתון הוא המלוח.

78: מאכל גוש מלוח שנפל למאכל נוזלי שאינו מלוח, בעירוב בב"ח, האם נאסרים? פרט כמה מהם, ופרט כמה נוזלים יש שם בדיוק, ואלו נוזלים הם.

79: מאכל מלוח צונן שניתן בכלי, בעירוב בב"ח [בין המאכל לבין הכלי], האם המאכל נאסר, והאם הכלי נאסר? לכתחילה ובדיעבד.

80: האם אפשר לשים מלח העומד לבשר או לחלב, בכלי של המין האחר? והאם יש לאוסרו בדיעבד?

81: בשר צונן שנגע בגבינה צוננת, כששניהם יבשים לגמרי, האם נאסרים, וכמה מתוכם נאסר?

התשובות

75: אם נמלח כהכשרו לבישול או לצלייה - בהדחה במים [ובשאר משקין - מחלוקת], ואם שקע כולו במלח - צריך שרייה במים.

76: אם שניהם שמנים, או אף אם רק אחד מהם שמן - שניהם נאסרים לגמרי.

ואם שניהם כחושים - מעיקר הדין נאסרים רק כדי קליפה, אבל למעשה איננו בקיאים מהו 'כחוש' ולכן יש להחמיר לעולם לאסור הכל, ואף אם יש שישים באחד מהם - יש לאוסרו כדי קליפה לכה"פ [שמא כחושים הם ובולע רק כדי קליפה].

ואלו המקרים שבכל אחד מהם אפשר להקל ולאסור רק כדי קליפה, אם בעיני החכם נראים כחושים: א) במקום הפסד; באיסור דאורייתא [לבישול, בבשר בהמה] בהפסד מרובה, ובאיסור דרבנן אף בהפסד סתם. ב) אם מלוח רק כשיעור הכשר לצלי.

77: המאכל שאינו מלוח - ודאי אסור כולו [ובכחושים - כדי קליפה, כדיני הבליעה הרגילים במלוח].

והמאכל המלוח - י"א שנאסר כולו, וי"א שסגי ליה בהדחה ולא נאסר כלל. ולהלכה יש להקל, ומ"מ ראוי לכתחילה לקלוף.

[ובכ"ז אין נפק"מ מה העליון ומה התחתון].

78: הנוזלים ודאי נאסרו. והגוש: אם יש מעט נוזלים - נאסר כולו, ואם יש הרבה נוזלים - נאסר רק כדי קליפה [שהרי מודח בהם]. ואם הנוזלים המרובים הללו אינם מים אלא חלב וכדו' - מחלוקת אם גם בזה יש להקל ולאסור רק כדי קליפה או שנאסר כולו.

79: הכלי נאסר, והמאכל - לכתחילה אין לעשות כן, ובדיעבד מותר.

80: לכתחילה אין לעשות כן, ובדיעבד אין לאסור המלח.

81: מותרים לגמרי [אף ללא הדחה].

סימן ח'

השאלות

82: בשר צונן שנגע בגבינה צוננת, כשאינם יבשים לגמרי אלא לחים מעט, האם נאסרים, וכמה מתוכם נאסר? פרט בדיוק מה יש לעשות.

83: בשר צונן שנגע בגבינה צוננת, כשהם שומניים, האם נאסרים, וכמה מתוכם נאסר?

84: חתך מאכל צונן קשה בסכין צוננת - בעירוב בב"ח, האם המאכל נאסר, והאם הסכין נאסרת? פרט כיצד יש לעשות בדיוק.

85: חתך מאכל צונן רך בסכין צוננת - בעירוב בב"ח, האם המאכל נאסר, והאם הסכין נאסרת? פרט כיצד יש לעשות בדיוק.

86: מאכל פרווה צונן רך ולח [כגון ירקות למיניהם] שנחתך בסכין בשרית או חלבית, ורוצה לאוכלו עם המין השני, האם מותר, וכיצד?

87: מאכל חריף צונן, שנחתך בסכין - בת יומה או שאינה בת יומה, האם נעשה בשרי או חלבי כמו הסכין? פרט איזה חלק מהמאכל החריף, וכיצד הדין אם יש בו שישים.

88: בכל אופן שמאכל חריף בולע בשר או חלב מחמת חריפותו [ואם לא היה חריף לא היה בולע] - כיצד הדין בו לענין המתנה בין בשרי לחלבי; האם יש להמתין אחריו, והאם יש להמתין מלאוכלו לאחר שאכל בשר?

89: לסיכום: אלו שלושה הבדלים ישנם בבליעות בין דבר חריף לשאינו חריף?

90: מאכל חריף שנחתך בסכין פרווה על משטח חלבי או בשרי, האם נעשה חלבי או בשרי כמשטח? ומה הדין אם הסכין היתה ממין אחר?

91: מאכל חריף שבלע חלב או בשר ע"י דוחק הסכין, ונדחק שוב ע"י כלי אחר [מיקסר או מדוכה, למשל], האם הכלי השני נעשה גם חלבי או בשרי כמאכל?

92: מאכל חריף שבלע - חלב או בשר - ע"י דוחק [מסכין או ממשטח], ונתבשל או נכבש עם המין השני:

(א) איזה חלק מהמאכל החריף משערים לביטול בשישים?

(ב) אם יש שישים כנגדו - האם המאכל החריף עצמו גם מותר [אם ניכר לעצמו]?

93: בשר צונן שנפל לתוך חלב צונן, מזה דין החלב, ומה דין הבשר? פרט אם יש שישים או שלא, במקרים דלהלן:

(א) בסתם [שהבשר חי].

(ב) אם יש בבשר נקבים וסדקים, פרט בדיוק.

(ג) אם הבשר מתובל בתבלינים חריפים.

(ד) אם הבשר צלוי, מבושל, או אפוי.

(ה) אם הבשר צלוי, מבושל, או אפוי, וגם יש בו סדקים ונקבים.

(ו) אם הבשר צלוי, מבושל, או אפוי, וגם מתובל בתבלינים חריפים.

94: בשר רותח שנפל לתוך חלב צונן, מזה דין החלב, ומה דין הבשר? פרט אם יש שישים או שלא, במקרים דלהלן:

(א) בסתם [שהבשר חי].

(ב) אם יש בבשר נקבים וסדקים.

(ג) אם הבשר מתובל בתבלינים חריפים.

(ד) אם הבשר צלוי, מבושל, או אפוי.

(ה) אם הבשר צלוי, מבושל, או אפוי, וגם יש בו נקבים וסדקים.

(1) אם הבשר צלוי, מבושל, או אפוי, וגם מתובל בתבלינים חריפים.

התשובות

82: טעונים הדחה, והמנהג להדיח שלוש פעמים.

83: צריך לשפשף ולהדיח היטב במקום נגיעתם.

84: המאכל - יש להחמיר ולאסור כדי קליפה, והסכין - צריך לנועצה בקרקע קשה עשר פעמים [וכל פעם במקום חדש, כדי שתהיה קרקע קשה לגמרי].

85: המאכל - טעון הדחה, והסכין - טעונה שפשוף והדחה.

86: צריך לגרד במקום החתך [והיינו פחות מכדי קליפה].

87: תמיד נעשה כמו הסכין - י"א כולו, וי"א רק כדי נטילה. ולמעשה יש להחמיר לאסור כולו, ואם יש שישים יש לאסור כדי נטילה.

88: אם בלע בשר - יכול לאכול מאכל חלבי מיד אחריו, ואם בלע חלב - י"א שאסור לאוכלו מיד לאחר בשר, ויש שהקלו בזה.

89: (א) אם ישנו דוחק ע"י סכין בולע אף בצונן.

(ב) אף כלי שאינו בן יומו נידון כבן יומו.

(ג) נ"ט בר נ"ט נידון כטעם ראשון.

90: נעשה מומש כמו המושטח, וממילא אם הסכין ממין אחר יש לאסור המאכל.

91: מחלוקת, ויש לפנות לחכם.

92: (א) את שיעור הסכין שנכנסה למאכל, ובמשטח [או שא"א לשער הסכין] - כדי נטילה.

(ב) בבישול - מחלוקת, והמחמיר תע"ב, ובכבישה - ודאי שהמאכל החריף אסור.

93: החלב: תמיד מותר [אם אין בו ממשות מהבשר כמובן].

והבשר: א) צריך להדיחו שלוש פעמים [ככל שני צוננים שנגעו זב"ז].

ב) י"א שצריך להדיחו היטב [ע"י שרייה וניעור חזק], וי"א שנאסר כולו. ולמעשה בבב"ח דא"י יש להחמיר, ובדרבנן יש להקל.

ג) י"א שנאסר כולו, וי"א שסגי ליה בהדחה שלוש פעמים. ולמעשה יש להקל.

ד) נאסר כדי קליפה.

ה) נאסר כולו [שהרי כדי קליפה של כל הסדקים נאסר].

ו) נאסר כולו. [ויש שהקלו במקום הפסד מרובה, ולמעשה אין להקל].

94: החלב: אם יש בו שישים כנגד קליפת הבשר - לא נאסר, ואם אין בו שישים - נאסר, ובמקום הפסד יש להתירו.

והבשר: א) נאסר כדי קליפה [כדין כל תתאה גבר].

ב) נאסר כולו [שהרי כדי קליפה של כל הסדקים נאסר].

ג) לכאורה נאסר כולו [ולא נזכר להדיא בספר].

ד) י"א שנאסר כדי קליפה, וי"א שנאסר כדי נטילה, ולכתחילה יש להחמיר אם לא במקום הפסד.

ה) נאסר כולו.

ו) נאסר כולו.

סימן ט'

השאלות

95: האם מותר לאכול חלב או בשר על שולחן שמונח עליו מהמין השני מאכל הראוי לאכילה [כשאף אחד אינו אוכל ממנו]?

96: האם יכולים שניים לאכול על שולחן אחד - זה בשר וזה חלב? פרט אם מכירים זא"ז או לא, וכמה בדיוק קרובים זל"ז, ואם יש היכר, ומהו היכר לזה.

97: האם מותר להניח בשר וחלב על שולחן אחד [אם אף אחד לא אוכל מהם כעת]?

98: האם מותר להנגיע בשר בחלב צוננים ולסמוך על ההדחה שתיעשה אחר כך?

99: האם מותר לאפות לחם חלבי או לחם בשרי, ואם אפאו האם מותר? פרט אם יש היכר או שאין, ואם ההיכר היה בשעת האפייה או אח"כ.

100: האם מותר לאכול חלבי על מפה בשרית או להיפך? פרט היכן בדיוק במפה, ולכתחילה ובדיעבד.

101: לחם ששימש לארוחה בשרית או חלבית, האם מותר לאוכלו בארוחה של המין השני? פרט היכן עמד הלחם באותו זמן, ואם ידעו שרוצים אח"כ לאוכלו בארוחה אחרת או שלא.

102: סלטים ששימשו לארוחה בשרית או חלבית, האם מותר לאוכלם בארוחה של המין השני? פרט כיצד לוקחים אותם מהקערות.

103: חיתוך הלחם: האם אפשר לכתחילה לחתוך אותו בסכין מהמין האחד בשביל ארוחה מהמין האחר? פרט אם הדיחה, או שתקעה בקרקע, בבית ובדרך.

והאם הצורה המובחרת הינה לייחד סכין חלבית וסכין בשרית לזה, או לייחד לזה רק סכין פרווה?

104: מלחיות - האם מותר להשתמש בהם לארוחות חלביות ובשריות או שצריך לכל מין בנפרד? פרט צורתם.

105: האם מותר לכתחילה להגעיל כלי בשביל להעבירו מבשר לחלב או להיפך? ומה"ד בשעת הדחק, או אם נטרף וצריך להכשירו, או בערב פסח, או אם קיבלו במתנה מאדם אחר, או אם בישל דבר חלבי או בשרי בכלי פרווה ורוצה להחזירו להיות פרווה.

התשובות

95: אסור [כמו בשני אנשים שאוכלים, וככל פרטי הדין שם].

96: אסור רק אם מכירים זא"ז, וגם קרובים זל"ז במרחק הושטת יד, וגם אוכלים על מפה אחת ולא על שתי מפות, וגם אין ביניהם חפץ שאין דרכו להיות שם [או ככר לחם שלא אוכלים ממנה] - להיכר. אבל אם אין את אחד התנאים הנ"ל - מותר.

97: מותר.

98: אסור לעשות כן לכתחילה.

99: אם אין היכר - אסור לאפות, וצריך לזורקו [ולא מועיל לעשות עתה היכר]. ורק אם היה היכר בשעת האפייה - אז מותר.

100: מותר לאכול רק בצד אחר של המפה, ולא במקום שאכל מהמין השני. ולכתחילה בודאי יש לנהוג לייחד מפה לכל מין.

101: רק אם היה על השולחן, ויד הכל משמשו בו, ולא ידעו שצריכים אותו אח"כ לארוחה אחרת - אז אסור.

102: מעיקר הדין מותר, אא"כ לוקחים אותם עם הסכו"ם האישי של הסועדים, או שיש ילדים קטנים שיש חשש שהכניסו לתוכם שאריות. אבל ראוי לנהוג שלא לאכול אותם כלל בארוחה אחרת.

103: אם הדיחה - י"א שמוותר לכתחילה, ויש שהקלו לכתחילה רק אם הוא בדרך, ואם נעצה בקרקע קשה עשר פעמים ודאי שרי לכתחילה.

והמנהג המובחר יותר לייחד סכין פרווה לעולם.

104: אם פתוחות [והמלח נלקח ביד וכדו'] - צריך לייחד לכל מין, ואם סגורות [עם נקבים קטנים] - מותר להשתמש להכל, וטוב ונכון לנגבם בין המינים. והמדקדקים נוהגים לייחד לכל מין גם בסגורות.

105: לכתחילה נהגו שלא להגעיל, ומ"מ בכל האופנים הנזכרים בשאלה, וי"א אף בשעת הדחק, ניתן להגעיל לכתחילה.

סימן י'

השאלות

106: האוכל בשר, לאחר כמה זמן יכול לאכול חלב? פרט אימתי בירך ברכה אחרונה על הבשר, ואימתי סילק כלי הארוחה הבשרית, ופרט השיטות והמנהגים בזה.

ואם חולה - כשיש בו סכנה או כשאין - האם וכמה יכול להקל בזה?

107: מהו 'קינוח' ומהו 'הדחה' הנצרכים לפעמים בין בשר לחלב? פרט בדיוק סוג הדבר וכיצד נעשה.

108: המתין כשיעור בין בשר לחלב, ומצא בשר בין שיניו, האם וכיצד יכול לאכול חלב?

109: לעס בשר ולא בלעו, האם עליו להמתין כשיעור בין בשר לחלב?

110: הכניס בשר לפיו, ולא לעסו ולא בלעו, האם וכיצד ומתי יכול לאכול חלב?

111: תבשיל שנתבשל עם בשר, או תבשיל שנתבשל עם חלב, מה דינם לגבי המתנה בין בשר לחלב?

התשובות

106: יש להמתין שש שעות מאכילת הבשר עצמו, ורק אם בירך כבר ברכה אחרונה, וגם סילק כלי הסעודה הבשרית.

ויש שמנהגם להמתין שעה, ונחלקו בזה אם יש למנותה מאכילת הבשר עצמו או שיש למנותה מסיום הארוחה.

ויש שמנהגם להמתין שלוש שעות, וראוי לשנות מנהג זה.

וחולה [אף ללא סכנה] - יכול להקל ולהמתין שעה.

107: קינוח - לעיסת מאכל, שאינו נדבק לשיניים, בכל חלל הפה, ונחלקו אם צריך לבלוע, ויש להחמיר ולבלוע.

והדחה - שטיפה במים או בשאר משקים.

108: יש להוציא הבשר, ולקנח הפה ולהדיחו כנ"ל.

109: צריך להמתין [להלכה].

110: יכול לאכול חלב מיד, אבל צריך קינוח והדחה.

111: יש להחמיר ולהמתין ביניהם ככל בשר וחלב רגילים.

סימן י"א

השאלות

112: שתי חלב, או אכל גבינה [סתם], ורוצה עתה לאכול בשר בהמה, כיצד עליו לעשות? פרט;

(א) בפיו.

(ב) בידיו, פרט אם הגבינה כחושה או שמנה, ואם נגע בידיו או שלא.

(ג) מהו שיעור ההמתנה הנצרך ביניהם, פרט באותה סעודה או באחרת, ולאחר כמה זמן.

113: שתי חלב, או אכל גבינה [סתם], ורוצה עתה לאכול בשר עוף, כיצד עליו לעשות? פרט:

(א) בפיו.

(ב) בידיו, פרט אם הגבינה כחושה או שמנה, ואם נגע בידיו או שלא.

(ג) מהו שיעור ההמתנה הנצרך ביניהם, פרט באותה סעודה או באחרת, ולאחר כמה זמן.

114: שתי חלב, או אכל גבינה [סתם], ורוצה עתה לאכול בשר חיה, האם דינו כרוצה לאכול בשר בהמה או שדינו כרוצה לאכול בשר עוף [לגבי כל הנפק"מ הנזכרות]? פרט:

115: האוכל גבינה קשה או מתולעת, האם יכול לאכול בשר לאחר מכן? פרט לאחר כמה זמן.

ומה"ד בזה בגבינות צהובות שבזמננו?

התשובות

112: א) יבדוק שאין שאריות, וצריך קינוח והדחה, וי"א שאם רק שתה חלב נזלי סגי בהדחה בלבד, והמיקל לא הפסיד.

ב) בכחושה - יעיין היטב שאין לו שאריות בידיו, ואם א"א [כגון בלילה כשאין אור חשמל] צריך לשטוף ידיו. ובשמנה - תמיד צריך לשטוף ידיו, ואם ברור לו שלא נגע בידיו כלל בגבינה - א"צ כלל לרחוץ, והמחמיר אף בזה תע"ב.

ג) יש שנהגו שלא לאכול כלל באותה סעודה, ויש שנוהגים להמתין שעה, ויש שנוהגים להמתין חצי שעה. [והרוצה לנהוג כן תע"ב].

113: א"צ כלום, ורק אם רואה שיש ממשות בידיו יסירנה בשפשוף, וכן אם יש שאריות בשיניו יסירם.

114: כבשר בהמה.

115: צריך להמתין כשיעור שממתין בין בשר לחלב, [ומיהו הנוהגים שלוש שעות לאחר בשר נוהגים בזה ארבע].

ובגבינות צהובות שלנו יש פלוגתא גדולה בדינם, ונכון לפנות בזה לחכם.

סימן י"ב

השאלות

116: כלי ראשון שאינו חם כשיעור החום הנצרך לבליעות אלא פחות מזה, ונכנס לתוכו מאכל בעירוב בב"ח, האם המאכל נאסר, והאם הכלי נאסר?

117: בכל מקום שמאכל צריך קליפה, האם יש להדיחו ולשפשפו ג"כ?

118: שפך מאכל נוזלי - בשרי או חלבי - רותח [מכלי ראשון], על מאכל מהמין האחר או על כלי [בן יומן] מהמין האחר, באופן שלא נפסק הקילוח, האם המאכלים והכלים נאסרים, וכמה מהם? פרט אם יש שישם או שאין. ובאר גם בסתמא אם יש שישם או שאין, ופרט כיצד אירעה השפיכה.

והאם בכ"ז הוי איסור בב"ח דאורייתא או דרבנן. [לגבי כל הנפק"מ שבזה - כגון איסור הנאה].

119: שפך מים רותחים [מכלי ראשון], על מאכל או כלי חלביים יחד עם מאכל או כלי בשריים, באופן שלא נפסק הקילוח, האם המים נאסרים והאם הכלים והמאכלים האחרים נאסרים, וכמה מהם?

120: שפך מאכל נוזלי - בשרי או חלבי - רותח [מכלי ראשון], על מאכל מהמין האחר או על כלי מהמין האחר [בן יומן], באופן שלא נפסק הקילוח, ושוב עשה זאת פעמים נוספות, האם המאכלים והכלים נאסרים, וכמה מהם? פרט אם הדבר שנשפך עליו נצטנן בין עירוי לעירוי או שלא.

121: שפך מאכל נוזלי - בשרי או חלבי - שאינו רותח כשיעור [מכלי ראשון], על מאכל מהמין האחר או על כלי מהמין האחר [בן יומן], אם נפסק הקילוח ואם לא, האם המאכלים והכלים נאסרים, וכמה מהם? פרט אם יש שישם או שאין.

122: שפך מאכל נוזלי - בשרי או חלבי - רותח [מכלי ראשון], על מאכל מהמין האחר או על כלי מהמין האחר [בן יומן], באופן שנפסק הקילוח, האם המאכלים והכלים נאסרים, וכמה מהם? פרט הדין גם במקום הפסד.

והאם בכ"ז הוי איסור בב"ח דאורייתא או דרבנן. [לגבי כל הנפק"מ שבוה - כגון איסור הנאה].

123: שפך מאכל נוזלי - בשרי או חלבי - רותח [מכלי ראשון], על מאכל מהמין האחר או על כלי מהמין האחר [בן יומן], באופן שנפסק הקילוח, ושוב עשה זאת פעמים נוספות, האם המאכלים והכלים נאסרים, וכמה מהם? פרט אם הדבר שנשפך עליו נצטנן בין עירוי לעירוי או שלא.

124: שפך מים רותחים [מכלי ראשון], על מאכל או כלי חלביים יחד עם מאכל או כלי בשריים, באופן שנפסק הקילוח, האם המים נאסרים והאם הכלים והמאכלים האחרים נאסרים, וכמה מהם?

125: כלי שני, שיש בו מאכל - בשרי או חלבי - רותח כשיעור, ונבלע בו מאכל או כלי מהמין האחר, האם נאסרים המאכלים והכלים? פרט לכתחילה ובמקום הפסד, ואם יש בזה חשש דאורייתא או חשש דרבנן.

126: מים רותחים הנמצאים בכלי שני, ונכנסו לתוכם כלי חלבי וכלי בשרי יחד, האם הכלים נאסרים?

127: עירוי רותח מכלי שני, או מאכל רותח בכלי שלישי או רביעי - האם לענין בב"ח יש לדוןם כרותח בכלי שני, או שאינם אלא כצונן בעלמא?

128: כלי שני, שיש בו מאכל - בשרי או חלבי - רותח כשיעור וחרף, ונתערב בו מאכל או כלי מהמין האחר, האם נאסרים המאכלים והכלים? פרט לכתחילה ובדיעבד, והאם נאסר באכילה או גם בהנאה.

129: עירוי רותח חריף מכלי שני, או מאכל רותח חריף בכלי שלישי או רביעי - האם לענין בב"ח יש לדונם כרותח בכלי שני, או שאינם אלא כצונן בעלמא?

130: מאכל גוש רותח, המונח בכלי שני או שלישי, האם אוסר בעירוב בב"ח כרותח או שדינו כצונן בעלמא? פרט אם עירוב הבב"ח נעשה ע"י דוחק הסכין או שנעשה באופן אחר, ופרט גם האם נאסר רק באכילה או גם בהנאה, וגם כיצד הדין בכ"ז במקום הפסד.

התשובות

116: הכלי ודאי מותר בהדחה [ג' פעמים], והמאכל - במאכלים שבולעים בקלות - לכתחילה יש לאסור כדי קליפה, ובמקום הצורך יש להקל דסגי בהדחה ג' פעמים.

117: יש להדיחו היטב שלוש פעמים.

118: כולם נאסרים כדי קליפה, ובסתמא אם שפך הרבה בבת אחת יש שישים במאכל הנשפך כנגד הדבר ששפך עליו, ואם שפך בורזוף דקיק יש לאסור כל הדבר הנשפך בסתמא [דקמא קמא נעשה כנבלה].

והוי איסור דאורייתא, שהרי מתבשלים יחד ע"י העירוי.

119: כולם נאסרים כדי קליפה.

120: ו"א שלעולם לא נאסר אלא כדי קליפה ותו לא, וי"א שאם הדבר שנשפך עליו נשאר רותח - נאסר בכל עירוי עוד כדי קליפה עד שכולו נאסר, וי"א שאף אם נצטנן נאסר בכל עירוי עוד כדי קליפה עד שכולו נאסר.

ולמעשה נכון להחמיר בזה אם לא נצטנן, והמחמיר אף אם נצטנן תע"ב.

121: הכל מותר בהדחה שלוש פעמים. [ואף למחמירים בכלי ראשון שאינו רותח - כאן ודאי יש להקל].

122: כולם נאסרים כדי קליפה, ובמקום הפסד מרובה יש להקל להתיר הכל.

ובזה הוי רק איסור דרבנן [משום שעירוי שנפסק הקילוח אינו מבשל אלא רק מבליע].

123: כולם נאסרים רק כדי קליפה ותו לא, [ואף בזה יש להקל במקום הפסד כמו בכל עירוי שנפסק בו הקילוח].

124: המים אסורים, והכלים מותרים בהדחה ג' פעמים.

125: אם אין הפסד כלל [כגון להצריך הגעלה, או שאינו חושש על מאכל זה] - יש להחמיר ולאסור, ואם יש הפסד מועט - יש להקל אם אינו מבשל זאת ואין בזה אלא איסור דרבנן, ואם יש הפסד מרובה - יש להקל אף אם מבשל שיש איסור דאורייתא.

126: אינם נאסרים.

127: מחלוקת הפוסקים, והמחמיר תע"ב.

128: הכל נאסר ודינו ככלי ראשון, ונחלקו אם אסור מדאורייתא ואף בהנאה או שאסור רק מדרבנן ומותר בהנאה.

129: יש לעיין.

130: מחלוקת הפוסקים, ולכן אם אין דוחק הסכין יש להקל במקום הפסד מרובה, ואם יש דוחק - יש שהחמירו לעולם, ויש שהקלו גם בזה במקום הפסד מרובה.

ובהנאה - יש שאסרו, אבל דעת רוב הפוסקים להקל בכל מקרה [כיון שאינו מבשל אלא רק מבליע].

חלק ב'

פרק א'

השאלות

131: הרוצה להוציא איסור הבלוע בכלי - האם צריך הגעלה או שצריך ליבון? פרט אם הבליעה היתה ע"י משקים או שלא, ואם בלע מכלי ראשון - שהיה ע"ג האש או שלא, או שבלע ממאכל - שהיה ע"ג האש או שלא, או שבלע מכלי שני.

התשובות

131: תמיד מספיקה הגעלה ברותחים, אא"כ הבליעה היתה מכלי או ממאכל הנמצאים ע"ג האש, ללא משקים, שאז צריך ליבון באש.

פרק ב'

השאלות

132: הרוצה להוציא בשר או חלב המותרים הבלועים בכלי [כדי להשתמש בו למין האחר] - האם צריך ליבון או שמספיקה לו הגעלה? פרט אם בלע בחום של דבר העומד על האש ממש או שלא, ואם בלע ע"י משקים או שלא.

133: הרוצה להוציא בשר בחלב הבלועים יחד בכלי - האם דינו ככלי שבלע איסור או שדינו ככלי שבלע היתר? פרט אם נתערבו הבשר והחלב כשהיה הכלי בן יומו או שנתערבו כשעבר יומו, ואם עבר עליו יומו לאחר העירוב או שלא.

התשובות

132: לעולם מספיקה הגעלה לזה.

133: אם נתערבו בבן יומו - כדין כלי שבלע איסור שיש אופנים שצריך ליבון כנ"ל [אע"ג שעבר עליו אח"כ יומו], ואם נתערבו באינו בן יומו - כדין כלי שבלע היתר שמספיקה לו הגעלה.

פרק ג'

השאלות

134: כלי שבלע איסור רק במקצתו, האם צריך להגעיל את כולו או שמספיק להגעיל את החלק שבלע? פרט אם החלק שלא בלע נשאר קר או שהתחמם גם הוא, ופרט אם עתה כשמגעיל החלק שלא בלע נשאר קר או שמתחמם גם הוא, לכתחילה ובדיעבד.

135: ידיעות של כלי שבלע איסור - האם טעונוות הגעלה יחד עם הכלי? פרט אם עשויות כמקשה אחת עם הכלי או שעשויות מחומר נפרד.

התשובות

134: לכתחילה לעולם יש להגעיל את כולו, ובדיעבד: אם חלקו נשאר קר - מספיק להגעיל את החלק שבלע, ואם כולו התחמם - יש להגעיל כולו, וי"א שאפשר גם להגעיל מקצתו ולהמתין עד שיתחמם כולו כמו שהיה בשעת הבליעה.

135: אם עשויות מקשה אחת - ככל דיני ההגעלה של כלי שבלע מקצתו, ואם מחומר נפרד - אי"צ להגעילים בכל מקרה [כדין שני כלים נפרדים].

פרק ד'

השאלות

136: באיזה סוג חום [על האש או שירד מהאש או בעירו] יש להגעיל הכלים? פרט כלי ראשון או שני או עירו ואם ע"ג האש או שלא.

137: כלים המעונים הגעלה בחום שהיד סולדת בו - מהו שיעור החום לזה במעלות חום? ומה הדין אם הבליעה היתה בשיעור חום גבוה יותר או נמוך יותר?

138: כלי שבלע בחום גבוה מאוד, האם יש להצריך הגעלה דוקא בשיעור החום שבו בלע או שיש להקל בשיעור החום הרגיל הנצרך להגעלה?

התשובות

136: באותו סוג חום שבלעו בו.

137: י"א 45 - 40 מעלות, ויש להחמיר ולהצריך 71 מעלות, ואף אם בלע בחום גבוה יותר. ואם בלע בחום נמוך יותר - אי"צ אלא כשיעור החום שבו בלע.

138: יש להקל בחום הרגיל.

פרק ה'

השאלות

139: האם אפשר להגעיל כלי אף כשיש ממשות הדבוקה בו?

140: הרוצה להגעיל כלי שיש בו חריצים, מבפנים או מבחוץ, האם עליו לחוש שיש שם ממשות איסור? וכיצד אם כן יש לנקותם? פרט אם אפשר לעשות זאת בחום, ובאיזו רמת חום, ואם אי אפשר בחום.

141: הרוצה להגעיל כלי שיש בו חלודה, מבפנים או מבחוץ, האם עליו לחוש שיש שם ממשות איסור? וכיצד אם כן יש לנקותה? פרט סוג החלודה.

142: כלי שבלע איסור בחום של דבר העומד על האש: האם אפשר להגעילו אף כשבן יומו הוא - מהבליעה או מהניקוי? לכתחילה ובדיעבד, פרט כמה מים יש, וכיצד בדיוק יש לעשות.

143: בהגעלת כלי שבלע בחום של דבר העומד על האש: באיזו רמת חום בדיוק צריך להרתיח את מי ההגעלה? פרט באיזה חום נבלע האיסור בכלי.

144: האם אפשר להגעיל קודם חלק אחד של הכלי ורק לאחר מכן את חלקו האחר?

145: האם אפשר להגעיל שני כלים יחד? והאם ניתן לאחוז את הכלי בצבת וכדו'?

146: האם יש לשטוף הכלי במים קרים לאחר ההגעלה? פרט לכתחילה ובדיעבד.

התשובות

139: צריך לנקותו היטב ולהסיר ממנו הממשות לגמרי.

140: מבחוץ: אין לחוש לכלום.

ומבפנים: צריך לנקותם היטב, ואם ניקיון לא מועיל - צריך לשורפם באש עד שישרף קש הנמצא בצד השני של הכלי [250 - 200 מעלות]. ואם אי אפשר לשרוף [כגון סכינים עם ידית פלסטיק] - יש שמתירים להשרות בחומר חריף כמה שעות, וצ"ע אם מהני.

141: אם יש לחלודה ממשות, והיא מבפנים - יש לחוש לאיסור, וצריך לנקותה היטב או לשורפה עד שישרף קש הנמצא בצד השני של הכלי. ואם אין לה ממשות, או שהיא מבחוץ - אין לחוש לכולם.

142: לכתחילה אין להגעיל כלי שלא עבר יומו מהבליעה, [ואי"צ להמתין שיעבור יומו מהניקוי]. ובדיעבד - יש להקפיד מאוד שיהיה במי ההגעלה שישים כנגד דפנות הכלי, או לפסול את מי ההגעלה מאכילת אדם.

143: תמיד צריך שירתחו המים עד שיעלו רתיחות, ואף אם הבליעה היתה רק בחום שהיד סולדת בו בלבד.

144: אפשר.

145: אפשר, ורק יזהר שלא יגעו הכלים זה בזה בשעת ההגעלה, או שינערם היטב, וכן בצבת יזיזה ממקומה בשעת ההגעלה או ירפנה מעט.

146: לכתחילה אם אי"ז שעת הדחק יש לשוטפו, ואי"ז מעכב כלל.

פרק ו'

השאלות

147: כלי גדול שאי אפשר להגעילו בתוך כלי אחר, שבישל בו פעם אחת איסור בסתם, האם יכול להגעילו בפנ"ע? פרט כיצד בדיוק, וכמה מים צריך לזה.

148: כלי גדול שאי אפשר להגעילו בתוך כלי אחר, שבישל בו כמה פעמים איסור, או שיודע שניער אותו בשעת הבישול, האם יכול להגעילו בפנ"ע? פרט כיצד בדיוק, וכמה מים צריך לזה.

149: כלי גדול שאי אפשר להגעילו בתוך כלי אחר, שבלע איסור ע"י הכנסתו לתוך כלי אחר שיש בו איסור, האם יכול להגעילו בפנ"ע? פרט כיצד בדיוק, וכמה מים צריך לזה.

התשובות

147: יכול למלא את כולו במים רותחים כשיעור הנצרך להגעלה, וסגי בזה.

148: יכול למלא את כולו במים רותחים כשיעור הנצרך להגעלה, ואז להעלות את המים לשפת הכלי ע"י הכנסת אבן רותחת וכדו' [כזו שלא יצטננו המים מחמתה]. ונחלקו האם צריך שילכו המים על כל הדפנות מבחוץ או שמספיק שיעלו המים על שפת הכלי, ויש להקל.

149: אין אפשרות לעשות זאת.

פרק ז'

השאלות

150: כלי שבלע את עירוב הבב"ח לאחר שעבר יומו מבליעת המין האחר, האם דינו ככלי שבלע איסור או שדינו ככלי שבלע היתר? [לגבי כל הנפק"מ שישנן ביניהם].

151: בהגעלת כלי שבלע בחום של דבר שאינו עומד על האש: באיזו רמת חום בדיוק צריך להרתיע את מי ההגעלה? והאם צריך שהכלי שמוגעיל בו יהיה על האש דוקא? פרט כ"ז לכתחילה ובדיעבד.

152: כלי שבלע את עירוב הבב"ח בחום של דבר שאינו עומד על האש, אבל את המין הראשון בלע בחום של דבר העומד על האש, האם דינו כבלע איסור בחום של דבר העומד על האש או שדינו כבלע איסור בחום של דבר שאינו עומד על האש? פרט אם היה בן יומו כשבלע המין השני או שלא.

153: כלי שבלע היתר: האם אפשר להגעילו אף כשבן יומו הוא? לכתחילה ובדיעבד, פרט כמה מים יש, וכיצד בדיוק יש לעשות.

התשובות

150: דינו ככלי שבלע היתר.

151: לכתחילה יש להגעילו בכלי העומד על האש ומעלה רתיחות, אך בדיעבד מהני אף אם הכלי אינו על האש, ואף אם חם כשיעור יד סולדת לאחר שיכניס אליו את הכלי [שלא יצטנן משיעור יד סולדת ע"י הכלי המוגעל].

152: אם לא היה בן יומו כשבלע המין השני - דינו כבלע בחום של דבר שאינו עומד על האש, ואם היה בן יומו כשבלע המין השני - יש בזה מחלוקת.

153: לכתחילה אין להגעילו אא"כ עבר יומו, ובדיעבד אף בנן יומו מועילה ההגעלה בכל מקרה. [דל"ג על נ"ט בר נ"ט דהתירא].

פרק ח'

השאלות

154: כלי בשרי וכלי חלבי שהגעילים יחד בתוך כלי אחד [כשאינ בהם בליעת איסור], האם מותרים? פרט אם בני יומם הם או שלא, וכמה הם מי ההגעלה בדיוק.

155: כלי שבלע היתר: באיזו רמת חום בדיוק צריך להרתיח את מי ההגעלה? והאם צריך שהכלי שמגעיל בו יהיה על האש דוקא? פרט אם הבליעה היתה בחום של דבר העומד על האש או שלא.

156: כלי שבלע איסור בחום של דבר שאינו עומד על האש: האם אפשר להגעילו אף כשבן יומו הוא - מהבליעה או מהניקוי? לכתחילה ובדיעבד, פרט כמה מים יש, וכיצד בדיוק יש לעשות.

התשובות

154: תמיד הועילה ההגעלה, אא"כ שניהם בני יומם וגם אין במים שישים כנגד אחד מהם לכה"פ - שאז אסורים. [שמא נתערבו בליעותיהם יחד קודם שנתערבו במים והוי נ"ט בר נ"ט בר נ"ט דאיסורא].

155: אם בלע בחום של דבר שאינו עומד על האש - דינו כבלע איסור בחום זה, ואם בלע בחום של דבר העומד על האש - י"א שדינו כבלע איסור בחום זה, וי"א שדינו כבלע בחום של דבר שאינו עומד על האש.

156: לכתחילה אין להגעיל כלי שלא עבר יומו מהבליעה, [ואי"צ להמתין שיעבור יומו מהניקוי]. ובדיעבד - יש להקפיד מאוד שיהיה במי ההגעלה שישים כנגד דפנות הכלי, או לפסול את מי ההגעלה מאכילת אדם.

פרק ט'

השאלות

157: כלי שבלע את עירוב הבב"ח מעירוי מכלי ראשון שלא נפסק בו הקילוח, אבל את המין הראשון בלע מעירוי שנפסק בו הקילוח או מכלי שני, האם דינו כבלע איסור מעירוי שלא נפסק בו הקילוח או שדינו כבלע איסור מעירוי שנפסק בו הקילוח? פרט אם היה בן יומו כשבלע המין השני או שלא.

158: כלי שבלוע בו חלב או בשר מעירוי מכלי ראשון, ועירה עליו עתה מים רותחים [ללא פסיקת הקילוח] כשהיה עליו מאכל מהמין השני, האם נאסר? וכאיזה סגנון בליעה צריך להגעילו?

159: כלי חלבי וכלי בשרי שעירה על שניהם יחד מים רותחים מכלי ראשון, באופן שלא נפסק הקילוח, האם נאסרים? פרט אם בני יומם הם או שלא, וכמה מים רותחים ישנם.

160: כלי שבלע איסור מעירוי מכלי ראשון שלא נפסק בו הקילוח: האם אפשר להגעילו אף כשבן יומו הוא - מהבליעה או מהניקוי? לכתחילה ובדיעבד, פרט כמה מים יש, וכיצד בדיוק יש לעשות. [ופרט גם אם בסתמא יש מים בשיעור הלזה או שלא].

161: כלי שבלע ע"י עירוי מכלי ראשון שלא נפסק בו הקילוח, האם צריך שהכלי שמגעיל בו יעמוד על האש דוקא? ובאיזה חום יש להרתיח את מי ההגעלה? פרט אם מגעילו ע"י הכנסה לכלי אחר או שמגעילו ע"י עירוי.

162: כשמגעיל כלי ע"י עירוי [כשבלע מעירוי שלא נפסק בו הקילוח], האם צריך לערות ישירות על כל חלקי הכלי או שאפשר לערות על חלקו ויתפשטו המים לכולו? פרט האם צריך לנגב הכלי בין עירוי לעירוי, ופרט כיצד בדיוק בלע.

163: כלי שבלע את עירוב הבב"ח מעירוי מכלי ראשון שלא נפסק הקילוח, אבל את המין הראשון בלע בחום כלי ראשון ממש, האם דינו כבלע איסור ע"י עירוי או שדינו כבלע איסור ע"י כלי ראשון? פרט אם היה בן יומו כשבלע המין השני או שלא.

התשובות

157: דינו כבלע איסור מעירוי שלא פסק בו הקילוח.

158: נאסר, ודינו ככלי שבלע איסור מעירוי כלי ראשון שלא פסק בו הקילוח.

159: מותרים, אא"כ שניהם בני יומם וגם אין במים שישים כנגד אחד מהם לכה"פ - שאז אסורים. [ואף בזה יש שהקלו במקום הפסד מרובה].

160: לכתחילה אין להגעיל כלי שלא עבר יומו מהבליעה, [ואי"צ להמתין שיעבור יומו מהניקוי]. ובדיעבד - יש להקפיד מאוד שיהיה במי ההגעלה שישים כנגד דפנות הכלי, או לפסול את מי ההגעלה מאכילת אדם. ובסתמא - אם עירה הרבה מים יש לתלות שיש שישים כנגד קליפת הכלי.

161: אפשר להגעילו ע"י עירוי שלא נפסק בו הקילוח, או אף בכלי ראשון שאינו על האש, ובכ"מ צריך להרתיח המים כדי ש**כשיגעו בכלי** יהיו בחום שהיד סולדת בו.

162: צריך לערות ישירות על כל חלקיו, וצריך לנגב הכלי בין עירוי לעירוי, אא"כ בלע רק ע"י התפשטות מהעירוי ולא ע"י העירוי עצמו שאז אפשר גם להגעילו ע"י עירוי במקום שהעירוי הבליע בצורה ישירה כך שיתפשט לכל הכלי בדיוק כמו שבלע.

163: אם לא היה בן יומו כשבלע האיסור - דינו כבלע ע"י עירוי ותו לא, ואם היה בן יומו כשבלע האיסור - מחלוקת.

פרק י'

השאלות

164: כלי שבלע את עירוב הבב"ח מעירוי מכלי ראשון שפסק בו הקילוח, אבל את המין הראשון בלע בהיותו על האש או בעירוי מכלי ראשון, האם דינו ככלי שבלע איסור בהיותו על האש או שדינו ככלי שבלע מעירוי שנפסק בו הקילוח?

165: כלי שבלע איסור מעירוי מכלי ראשון שנפסק בו הקילוח: האם אפשר להגעילו אף כשבין יומו הוא - מהבליעה או מהניקוי? לכתחילה ובדיעבד, פרט כמה מים יש, וכיצד בדיוק יש לעשות, ופרט גם כיצד הגעילו, ואם בסתמא יש מים בשיעור הלזה או שלא.

166: כלי שבלע איסור בחום כלי שני או שלישי וכו': האם אפשר להגעילו אף כשבין יומו הוא? לכתחילה ובדיעבד, פרט כמה מים יש, וכיצד בדיוק יש לעשות.

התשובות

164: כבלע מעירוי שנפסק בו הקילוח.

165: לכתחילה אין להגעיל כלי שלא עבר יומו מהבליעה, [ואי"צ להמתין שיעבור יומו מהניקוי]. ובדיעבד הועילה ההגעלה, אא"כ הגעילו בעירוי שלא נפסק בו הקילוח או בתוך כלי ראשון שאז צריך להקפיד שיהיה במי ההגעלה שישים כנגד קליפת הכלי, או לפסול את מי ההגעלה מאכילת אדם. ובסתמא - אם עירה הרבה מים וכן אם הכניסו לכלי ראשון יש לתלות שיש שישים כנגד קליפת הכלי.

166: אפשר להגעילם לכתחילה אף כשבני יומם הם.

פרק י"א

השאלות

167: כלי שיש חשש שיתקלקלו בהגעלה, האם מועילה לו הגעלה? פרט אם יש לחוש שיתקלקל בחום שצריך להגעילו או שיתקלקלו רק בחום גדול יותר [כגון שצריך להגעילו בחום יד סולדת ויתקלקל בחום המעלה רתיחות].

168: כלי חרס - האם מועילה לו הגעלה? פרט אם בלע האיסור בחום כלי ראשון - שעומד על האש או שאינו עומד על האש, או בעירו מכלי ראשון - שנפסק בו הקילוח או שלא, או בהנחת גוש רותח, או בכלי שני או שלישי. וכיצד הדין בכ"ז במקום הפסד - מרובה או שלא.

169: לאלו סוגי כלים מועילה הגעלה ולאלו כלים לא? פרט כל סוגי המתכות השונות [זהב, כסף, נחושת, ברזל, בדיל, עופרת] וכל סוגי הכלים השונים [אמאייל, חרסנה, קרמיקה, פורצלן, עץ, עצם, עור, אבן, זכוכית, פיירקס], ואף הסוגים החדשים [פלסטיק, ניילון, בקליט, פורמייקה, גומי].

פרט בכ"ז לכתחילה ובדיעבד, לגבי בב"ח ולגבי שאר איסורים.

התשובות

167: אם יש לחוש שיתקלקל בחום שצריך להגעיל בו - אין להגעילו, ואם לאו - אפשר להגעילו.

168: לכתחילה אינה מועילה לו הגעלה בכ"מ. ורק אם בלע בעירו שנפסק בו הקילוח או בהנחת גוש ויש הפסד מרובה, או אם בלע בכלי שני והלאה ויש הפסד סתם, אז יש להקל להגעילו כשאינו בן יומו, שלוש פעמים.

169: לכולם מועילה הגעלה, פרט ל:

חרסינה, קרמיקה, ופורצלן - דינם ככלי חרס.

אבן - אם עשוי מחתיכות אבנים דינו ככלי חרס.

אמאייל - מחלוקת, ויש להחמיר שלא להגעיל לפסח, ואף בבב"ח ראוי להחמיר שלא להשתמש בהם כשבני יומם אף אם הגעילים כך.

ופלסטיק, גיילון, בקליט, פורמייקה, וגומי - ראוי להחמיר שלא להשתמש בהם כשבני יומם אף אם הגעילים כך.

פרק י"ב

השאלות

- 170: ליבון קל: האם מועיל במקום שצריך הגעלה או במקום שצריך ליבון?
- 171: ליבון קל: באיזה שיעור חום [במעלות חום] צריך לעשותו? פרט אם בלע בחום כלי ראשון שעמד על האש או שלא עמד על האש, לכתחילה ובדיעבד.
- 172: ליבון קל: כיצד צורת עשייתו? פרט אם רוצה לעשות זאת ע"י גחלים או בתנור, וכיצד יש לבדוק אם רמת חומו, לכתחילה ובדיעבד.
- 173: ליבון קל: האם צריך לנקות את חריצי הכלי או את האוכל הדבוק בו לפני הליבון? פרט באיזה צד של הכלי נמצאים החריצים, ואם מלבן ע"י גחלים או בתנור.
- 174: ליבון קל: האם מועיל אף בכלי בן יומו? לכתחילה ובדיעבד.
- 175: ליבון קל: האם מועיל בכלי חרס [באופן שלא מועילה לו הגעלה]?
- 176: ליבון קל: האם מועיל בכלי שעלול להתקלקל ע"י הליבון?

התשובות

- 170: מועיל רק במקום שצריך הגעלה.
- 171: בכ"מ צריך שיהיה קש נשרף מכל צדדיו, והיינו בערך 250 - 200 מעלות חום. ובדיעבד יש שהקלו אף בחום שהיד סולדת בו ותו לא [ולכה"פ אם בלע כשאנו עומד על האש].
- 172: לכתחילה ע"י גחלים. ובדיעבד אף בתנור, ובזה יבדוק את חומו ע"י מתיחת חוט דק סביב הדופן - גם מבפנים וגם מבחוץ - ואם נמס החוט מהני. והמחמיר שלא לסמוך על תנור אלא אם אין הכלי בן יומו תע"ב.

173: צריך לנקותו, אא"כ מלבן ע"י גחלים ומניח את הגחל על החריצים או על המאכל הדבוק ממש - שאז אי"צ לנקותו.

174: אפשר לכתחילה אף בבן יומן.

175: לא מועיל.

176: לא מועיל.

פרק י"ג

השאלות

177: כלי שבלע איסור בחום של דבר העומד על האש ע"י אדים שעלו אליו מהאיסור, או ע"י משקים שזבו אליו מהאיסור, האם צריך ליבון או שמספיקה לו הגעלה?

178: כלי שהיה עליו שמן [כגון סכו"ם או מחבת] ובלע איסור בחום של דבר העומד על האש, האם צריך ליבון או שמספיקה לו הגעלה? פרט.

179: ליבון חמור: האם מועיל בכלי שעלול להתקלקל ע"י הליבון?

180: ליבון חמור: האם מועיל בכלי חרס [באופן שלא מועילה לו הגעלה]?

181: ליבון חמור: האם צריך לנקות את חריצי הכלי או את האוכל הדבוק בו לפני הליבון? פרט באיזה צד של הכלי נמצאים החריצים.

182: ליבון חמור: האם מועיל אף בכלי בן יומו? לכתחילה ובדיעבד.

183: ליבון חמור: מהי צורת עשייתו? פרט כיצד בדיוק, ומאיזה צד של הכלי [בכלי מתכות ובאחרים], ומהו שיעור החום הנצרך לו [ובאיזה חום בלע]. [פרט גם כיום].

184: כלי שבלע את עירוב הבב"ח ע"י משקים, אבל את המין הראשון בלע בחום של דבר העומד על האש ללא משקים, האם צריך ליבון או שמספיקה לו הגעלה? פרט אם היה בן יומו כשבלע המין השני או שלא.

185: כלי שבלע את עירוב הבב"ח בחום של דבר העומד על האש ללא משקים, אבל את המין הראשון בלע ע"י בישול, האם צריך ליבון או שמספיקה לו הגעלה? פרט אם היה בן יומו כשבלע המין השני או שלא.

התשובות

177: מספיקה לו הגעלה.

178: אם רק היה משוח בשמן - צריך ליבון, ואם היה זה טיגון בשמן - מספיקה לו הגעלה, ואם טיגנו בו הרבה פעמים יש שהחמירו להצריך ליבון [שמא התאדה השמן לפעמים].

179: לא מועיל.

180: מועיל [ומיהו סתם כלי חרס שאינו תנור וכדו' יש חשש שיתקלקלו עי"ז ואינו מועיל כנ"ל].

181: אי"צ לנקותו.

182: אפשר לכתחילה אף בבן יומו.

183: צריך לחממו - מצידו הפנימי - עד שיהיו ניצוצות ניתזים ממנו [אף אם בלע בחום יד סולדת]. וי"א שבכלי מתכות מהני אף אם מלבנו מצידו החיצוני אם כל הכלי נהיה אדום.

וכיום שהרבה כלים מתקלקלים בחום זה - יש לפנות למורה הוראה מנוסה.

184: אם היה בן יומו - מחלוקת, והמיקל לא הפסיד, ואם לא היה בן יומו - מספיקה לו הגעלה.

185: אם היה בן יומו - צריך ליבון, ואם לא היה בן יומו - מספיקה לו הגעלה.

פרק י"ד

השאלות

186: **כלי שנאסר ע"י כבישה:** איזה חלק בכלי נאסר? פרט החלק שהיה מלא במי הכבישה, ושאר הכלי, ושפתו, ופרט כמה פעמים נכבש בו האיסור, ואם היה זה דבר חריף או שלא.

187: **כלי שנאסר ע"י כבישה:** האם אפשר להכשירו ע"י מילוי מים? פרט לכמה זמן בדיוק, וכמה פעמים.

188: **כלי שנאסר ע"י כבישה,** ומכשירו ע"י שרייה במים מלוחים, למשך כמה זמן צריך לשרותו במים הללו? ומהם 'מלוחים' לענין זה?

189: **כלי שנאסר ע"י כבישה:** האם אפשר להכשירו ע"י הגעלה? והאם ככלי שבלע איסור בעודו על האש ללא משקים או עם משקים, או ככלי שבלע איסור כשאינו על האש, או ככלי שבלע בעירו וכו'?

190: **כלי זכוכית שנכבש בו איסור,** בסתם או בדבר חריף, האם נאסר? וכיצד יש להכשירו?

191: **כלי שנאסר ע"י כבישה בדבר חריף:** האם אפשר להכשירו ע"י מילוי מים? פרט כמה מים צריך, ולכמה זמן בדיוק, וכמה פעמים.

והאם אפשר להכשירו ע"י הגעלה?

192: **כלי חרס שנכבש בו איסור,** בסתם או בדבר חריף, האם נאסר? וכיצד יש להכשירו?

193: **כלי שבלע ע"י מליחה בצונן,** האם יש לו הכשר ע"י מילוי מים או ע"י הגעלה? ומה"ד בזה בכלי זכוכית או בכלי חרס?

התשובות

186: רק החלק שהיו בו מי הכבישה נאסר, ואם נכבש בו פעמים רבות - יש לחוש ולאסור גם את שפתו העליונה [שמא ניתזו ניצוצות].

187: צריך לשרות בו מים למשך 24 שעות רצופות בדיוק [ולכן עדיף מעט יותר], ולעשות זאת בשלושה מחזורים של ריקון ומילוי, ואף אם עובר הרבה זמן ביניהם מהני.

188: מספיק לזה 24 שעות רצופות פעם אחת ותו לא, ונחלקו אם צריך שני שלישי מלח ושליש מים, או שמספיק שלישי מלח ושני שלישי מים.

189: אפשר להגעילו כדיני כלי שבלע איסור בחום של דבר שאינו עומד על האש.

190: לא נאסר כלל.

191: צריך דוקא הגעלה ולא מועיל לו מילוי מים [כמו בליעה ברותח].

192: נאסר. והכשרתו; בסתם - במילוי מים כרגיל, ובחריף - אין לו הכשר.

193: צריך הגעלה, וכן בזכוית, וממילא בחרס אין לו הכשר כלל. [כמו בליעה ברותח].

פרק ט"ו

השאלות

194: כלי שנכנס [ללא דוחק] למאכל צונן - כחוש או שמן - בעירוב בב"ח, כיצד יש להכשירו?

195: כלי שנדחק למאכל צונן וקשה בעירוב בב"ח, כיצד יש להכשירו? [פרט כמה פעמים וכמה זמן].

196: כלי שנדחק למאכל צונן ורך בעירוב בב"ח, כיצד יש להכשירו? פרט בדיוק.

197: כלי שנדחק למאכל קשה, צונן וחריף בעירוב בב"ח [בבן יומו או שלא], כיצד יש להכשירו?

198: מאכל חריף, שנדחקו אליו כלי בשרי וכלי חלבי בזה אחר זה, האם המאכל נאסר? והאם הכלים נאסרו? וכיצד הכשרתם?

199: מאכל חריף, שנדחק אליו כלי - בשרי או חלבי, ובאותו זמן נדחק המאכל גם על כלי פרווה, או שלאחר זמן נדחק המאכל על כלי פרווה, האם הכלי השני נעשה בשרי או חלבי ככלי הראשון?

התשובות

194: כחוש - בהדחה, ושמן - בשפשוף והדחה.

195: צריך לנועצו בקרקע קשה עשר פעמים, ויש שנהגו לנועצו פעם אחת למשך שלושה ימים.

196: בהדחה, והמנהג להחמיר בשפשוף והדחה.

197: בהגעלה [כרותח].

198: המאכל נאסר, והכלים - מחלוקת, ויש לפנות למורה הוראה שבמקומו. והכשרתם בהגעלה ככל בליעה בדבר חריף.

199: מחלוקת, ויש לפנות למורה הוראה שבמקומו.

פרק ט"ז

השאלות

200: מאכל גוש רותח שהונח על כלי צונן בעירוב בב"ח [שנאסרים כדי קליפה], האם אסורים רק באכילה או גם בהנאה?

התשובות

200: רק באכילה [דאי"ז אלא חומרא דרבנן ותו לא].

קונטרס הביאורים

השאלות

201: תנור הבלוע בהיתר, כיצד יכול להכשירו [מבשר לחלב, ולהיפך, ומבשר או חלב לפרווה]? והאם צריך להמתין שיעבור יומו בשביל זה? והאם יכול לעשות כן לכתחילה?

202: תנור העשוי כתנורים המצויים כיום שבלע איסור, כיצד אפשר להכשירו?

203: האם לכתחילה ניתן לשטוף כלים בשריים וחלביים במכונת שטיפה אחת או שיש לייחד לכל מין בנפרד? פרט.

204: שטף כלים בשריים וכלים חלביים יחד במכונה לשטיפת כלים, האם נאסרו - הכלים והמכונה? פרט אם היו בני יומם או שלא, ואם היה במים שישים או שלא.

205: באופן שנאסרו כלים מחמת מכונה לשטיפת כלים, ונאסרה גם המכונה, האם ניתן להכשירם במכונה? והאם ניתן להכשיר המכונה עצמה? ובאיזה חום צריך לעשות זאת?

206: מכונה לשטיפת כלים הבלועה באיסור, האם וכיצד יש להכשירה? פרט אם עשויה מחומרים רגילים או מפורצלן או חרס וכדו'.

וכיצד הדין בזה אם רוצה להכשירה מבליעות חמץ לשימוש בפסח?

התשובות

201: כדין ליבון קל של תנור; דהיינו לנקותו היטב, ולחממו לחום המקסימלי שלו, ו"א שאם מכשיר מבשר לחלב או להיפך [ולא לפרווה] צריך להמתין שיעבור יומו.

ולכתחילה יש לייחד תנור לבשר ותנור לחלב, אא"כ אין לו מספיק ממוץ לזה שאז יכול להכשירו.

202: ניתן לחממו לרמת החום המקסימלית שלו, ולהמתין בערך שעה. [וכדאי להחמיר להמתין שיעבור יומו וכמשנ"ת].

203: לכתחילה יש לייחד לכל מין בנפרד [כמו בכיורים], ובשעת הדחק אי"צ, ולכה"פ ראוי לשטוף המכונה בשיעור החום הגבוה ביותר שלה בין חלב לבשר.

204: הכל מותר, אא"כ גם כלי הבשר וגם כלי החלב היו בני יומם, וגם לא היה במים שישים כנגד אף אחד מהם, שאז יש לאסור הכל. [ומיהו לפעמים יש למורה הוראה להחמיר כדי למיגדר מילתא].

205: הכלים - צריכים הכשרה בחום המעלה רתיחות בכלי העומד על האש [ורוב המכונות לא יכולות להגיע לשיעור חום זה]. והמכונה - יש להמתין עד שיעבור יומה ואז לשטוף אותה בחום הגבוה ביותר שלה.

206: יש שנהגו לנקותה ותו לא, ונראה דיש להחמיר להגיע לחום המעלה רתיחות או לכה"פ בשיעור החום הגבוה ביותר שיכולה המכונה להגיע אליו. ובעשויה מפורצלן או מחרס - יש להחמיר ולעשות הגעלה זו שלוש פעמים.

ולפסח - צריכה הגעלה גמורה בחום המעלה רתיחות, ולפורצלן או לחרס אי"ז מועיל כלל.

